

deres Benge, og deres Person for at erhverve deres Rettighed; — men skulle vi ikke give dem Erstatning for den Rettighed, de have erhvervet, saa kan det heller ikke fordres, at vi skulde give Bagerne Erstatning, fordi de have erhvervet en Ret ved directe at give Benge: indirecte at give Benge ved at arbejde er det samme, som directe at give Benge; — man behøver ikke engang at være Demokrat for at holde paa denne Sætning.

Ligesom jeg saaledes ikke troer, at der i denne Retning kan siges at være nogen Ret for Bagerne, saaledes kan jeg ikke undlade ved denne Leilighed at gjøre opmærksom paa det farlige Princip, som i den senere Tid ofte har søgt at gjøre sig gjældende, men som her første Gang bestemt kommer frem for os, nemlig Baastanden om, at Staten uden at være forpligtet dertil, skal give de Private Erstatning (Hør!) Det er for Tiden, og var isærdeleshed i den Tid, som ligger nærmest bag os, i den almindelige europæiske Udvikling et stærkt fremtrædende Princip, at Staten skulde begunstiges paa enkelte Borgeres Beføstning; kun altfor let lod man disse knuses, naar blot det Almindelige kunde bestaae. Det slidder mod vor danske Natur at tillegne os saadanne eensidige Principer. Bort Valgsprog er: nil nimis; vi taale ingen Overdrivelse. Men derfor gaae vi let til den modsatte Overlighed; naar den almindelige Udvikling er meget decideret i en Retning, da komme vi kun altfor let til at frygte denne Retning og at falde over til den modsatte; see vi i Frankrig, at Staten faaer for megen Begunstigelse paa de Privates Beføstning, da komme vi let til hos os at give de Private formeget og derved at ødelægge Staten. Vedtage vi et saadant Princip, som at man skulde give Erstatning, uagtet der ikke er mindste Retgrund og, hvad jeg snart skal komme til, uagtet der heller ikke er Billighedsgrund, da ville vi ikke kunne give en Finantslov, ikke en Toldlov (Hør!), ingen Lov, der ordner vore borgerlige Forhold, uden at en Mængde af Erstatninger ville dukke frem; og det er dette, vi allerede her paa første Stadium maae forebygge; thi vi kunne let blive bundne ved en saadan Bestemmelse, uden klart

at have stillet os for Die, hvad den maa føre med sig.

Ligeoverfor Retten og Staten troer jeg saaledes, at Bagerne ikke i denne Sag kunne siges at have nogen Ret. Der bliver et andet Hovedspørgsmaal: have de, hvad jeg for Kortheds Skyld vil kalde Billighedsstrav? — Efter min foregaaende Udvikling maa man let kunne forestaae, hvad jeg lægger i dette Ord. Den ærede Indenrigsminister berigede igaar vore Forhandlinger med et Foredrag, der, som det forekommer mig, foruden at berøre enkelte Retsspørgsmaal, i særdeleshed berørte, hvad der i denne Sag kan henføres til Billighedshensynet. Ministeren gjorde opmærksom paa, at Bagerne i lang Tid maatte have været forberedte paa, at denne deres Ret skulde blive hævet, specielt, hvad der maa være os alle klart, at de maae have havt den største Grund til at vente dette siden 1841; og, ligesom de have havt det, saaledes have ogsaa Kjøberne af Bagergaardene naturligtviis burdet have det. Dette er et vigtigt Billighedsmoment; men den ærede Indenrigsminister anførte, hvad der var ikke mindre vigtigt, at, naar man argumenterer fra Priserne paa Bagergaardene efter den Priisliste, som har været os forelagt, da var denne deels ikke fuldstændig, deels vilde den ligeoverfor andre Eiendomme ikke vise sig saa særdeles paafaldende, naar disse Eiendomme forøvrigt egnede sig vel for Handel og Wandel, idet Assurancesummen paa sige Steder er langt under Kjøbesummen. Jeg har i denne Henseende seet efter og fundet, at Hr. Indenrigsministeren har fuldkommen Ret; jeg skal tillade mig at anføre et Par Exempler i denne Retning, hentede fra samme Tid, som den Liste, der er os forelagt: Stedet Nr. 352 i Gothersgade, asfureret for 7000 Rbd., er bleven solgt for 12,920 Rbd.; Stedet Nr. 93 paa Hjørnet af Nygade og Wimmelfastet, asfureret for 12,000 Rbd., solgt for 19,700 Rbd.; Stedet Nr. 393 i Kronprindsensgade, asfureret for 27,500 Rbd., solgt for 36,110 Rbd.; Stedet Nr. 10 paa Østergade, asfureret for 9,500 Rbd., solgt for 16,760 Rbd. Disse Priser staae maafee endogsaa i stærkere Forhold mod hinanden end de fleste af Bagergaardenes, og det vil ikke være vanskeligt at forøge